

سلسله درس‌های تفسیر قرآن کریم

تفسیر آیه بما دادنا من العلم

ایستاد آیت الله العظمی
مرکز آیت الله العظمی

سرشناسه: علم‌الهدی، سیداحمد، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی عبادالرحمن در قرآن / سیداحمد علم‌الهدی.
مشخصات نشر: مشهد: به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۷۶ ص.

فروست: به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۲۳۸۷.

سلسله دروس تفسیر قرآن کریم؛ ۶.

شابک: ۶-۲۹۲۸-۰۲-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: قیفا

یادداشت: چاپ قبلی: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.

یادداشت: کتابخانه.

موضوع: مومنان در قرآن

موضوع: Believers in the Quran*

موضوع: اخلاق اسلامی -- جنبه‌های قرآنی

موضوع: Islamic ethics -- Quranic teaching

شناسه افزوده: به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده: Behnashr (Astan Quds Razavi Publications)

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۵۶۳۷۶

به نشر
انتشارات آستان قدس رضوی

سلسله درس‌های تفسیر قرآن مجید (۵)

۲۳۸۷

سبک زندگی عبادالرحمن در قرآن: تفسیر، بیات پایان، سوره قان

آیت الله سید محمد علی حسینی

تحقیق و تنظیم | سیدمهدی مرزوق حسینی

ویراستار علمی | دکتر عباس اسماعیلی

طراح گرافیک و صفحه‌آرا | رضا نبی‌زاده

نوبت چاپ | دوم (اول ناشر) ۱۳۹۷

شمارگان | ۱۰۰۰ نسخه

قطع | وزیری

چاپ | مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

شابک | ۹۷۸-۹۶۴-۰۰۲-۲۹۲۸-۶

حق چاپ محفوظ است.

قیمت | ۱۰۰,۰۰۰ ریال

به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

دفتر مرکزی | مشهد، بلوار سجاد، خیابان میلاد ص.ب. ۹۱۳۷۵/۴۹۶۹

تلفن و دورنگار | ۳۷۶۵۲۰۰۸

دفتر تهران | تلفن و دورنگار | ۸۸۹۶۰۴۶۶

نشانی اینترنتی | www.behnashr.com پست الکترونیکی | publishing@behnashr.com

۱۱	بخش اول: مقدمه
۱۲	۱. زندگی از منظر دین اسلام
۱۶	۲. ایمان به خدا و اطاعت از حق، دو عنصر اصلی عبودیت
۱۹	بخش دوم: سبک زندگی عباد الرحمن در قرآن
۲۰	آیات
۲۰	ترجمه
۲۱	نکته‌ها و پیام
۲۱	۱. اصول کلی اجرایی سبک زندگی دینی
۲۱	(ا) زندگی متواضعانه: بی‌کلف
۲۴	- چرایی یادکردن از بدگام خاص: عباد الرحمن
۲۵	(ب) برخورد مسالمت‌آمیز: احسان
۲۶	- ورود آسان به بهشت نتیجه برخورد مسالمت‌آمیز با دیگران
۲۷	(ج) راز و نیاز شبانه با پروردگار
۲۷	- چرایی توصیه به عبادت خدا در شب
۲۹	- ثواب نماز شب و برکات آن
۳۱	(د) احساس خطر از عذاب جهنم
۳۲	- ویژگی‌های جهنم و عذاب آن
۳۴	(ه) رعایت اعتدال در مصرف
۳۹	(و) پرهیز از شرک و خودداری از مفاسد اجتماعی و اخلاقی
۴۰	- شرک، قتل نفس و زنا عوامل گرفتاری در دام گناه
۴۱	- عذاب مضاعف و جاودان همراه با خواری، نتیجه شرک، قتل نفس و زنا
۴۲	- توبه، ایمان و عمل صالح راه نجات از عذاب قیامت
۴۳	- اثر و نتیجه توبه، ایمان و نیکوکاری
۴۶	(ز) پرهیز از شهادت زور
۵۰	آرای فقهی درباره حکم شرعی موسیقی
۵۲	(ح) نپرداختن به لهو
۵۵	(ط) داشتن بصیرت و عقلانیت در مسیر عبودیت
۵۷	(ی) مایه مسرت و قرار یکدیگر در خانواده
۶۲	(ک) امامت و پیشوایی پرهیزکاران
۶۵	۲. نتیجه اتخاذ سبک زندگی دینی
۷۱	فهرست منابع

از روزگاران گذشته اهالی هر منطقه و اقلیم یا پیروان مذاهب و آیین‌های گوناگون بر حسب فرهنگ خاص خود سبک زندگی ویژه‌ای داشتند، چنان که در جوامعی که فرهنگ دین مبین اسلام حاکم بود، سبک زندگی و روش زیستن مردم آن بر اساس تعالیم و آموزه‌های دینی شکل می‌گرفت. امروزه به دلیل توسعه ارتباطات، مرزهای فرهنگی در مناطق مختلف دنیا شکسته و فرهنگ‌های مختلف به پای جای عالم منتقل شده است. این انتقال فرهنگ، سبک زندگی مردم را نیز تحت تأثیر قرار داد و موجب اختلاط فرهنگ‌های مختلف با یکدیگر شده است. از آن رو که دنیای غرب در جریان اجرای زندگی مدرن پیشقدم بوده، به طور طبیعی در مسیر مدرنیزه شدن جوامع مختلف، سبک زندگی غربی جای دیگر سبک‌های زندگی را گرفته است؛ به طوری که امروز در بیشتر نقاط دنیا و به خصوص مسبق این سبک زندگی غربی حاکم است. سوگمندانۀ اینکه فرهنگ غرب و به تبع آن سبک زندگی غربی، بر نوع زندگی اسلامی ما نیز تأثیر گذاشته است. تقلید از فرهنگ غرب در نوع پوشش و لباس، یکی از مصادیق بارز غلبۀ سبک زندگی غربی بر روش زندگی دینی است.

بر این اساس چندی قبل مقام معظم رهبری در سفر استانی خود به خراسان شمالی و در جمع جوانان بجنورد «سبک زندگی» را بخش اساسی و حقیقی پسرقت و تمدن‌سازی نوین اسلامی خواندند. معظّم‌له تمدن‌سازی نوین اسلامی را دارای دو بخش سخت‌افزار و نرم‌افزاری دانستند: بخش سخت‌افزاری، نیازهای ابزاری تمدن شامل ارزش‌های متداول پسرقت همچون: علم، اختراع، صنعت، سیاست، اقتصاد، اقتدار سیاسی-نظامی و بخش نرم‌افزاری، نیازهای اساسی و اصلی تمدن است که مهم‌ترین آن‌ها نیاز به سبک زندگی و کیفیت سلوک عملی منطبق بر جهان‌بینی و اندیشه اسلامی است و این قبیل موارد را شامل می‌شود: خانواده، سبک ازدواج، نوع مسکن، نوع لباس، الگوی مصرف، نوع خوراک، نوع آشپزی، تفریحات، خط و زبان، کسب و کار، رفتار در محل کار و دانشگاه و مدرسه، رفتار در فعالیت‌های سیاسی و ورزشی و رسانه‌ای، رفتار با

پدر و مادر و همسر و فرزند و دوست و دشمن، تعامل با رئیس و مرئوس و پلیس و مأمور دولت، آداب سفر، چگونگی نظافت و طهارت و بسیاری دیگر.

رهبر معظم انقلاب پیشرفت جامعه در زمینه رفع نیازهای ابزاری را قابل توجه دانستند. به تصریح ایشان نظام جمهوری اسلامی امروز در اوج اقتدار علمی، سیاسی و نظامی است و بن‌مایه‌های یک تمدن پیشرفته را دارد؛ اما پیشرفت در بخش ابزاری به تنهایی برای رستگاری جامعه کافی نیست و آن را به امنیت و آرامش، انانی نمی‌رساند، از این رو یک تمدن به صرف داشتن ماشین، صنعت و ثروت قابل تحسین نیست. وضعیت امروز تمدن غرب این سخن را تأیید می‌کند، چه گرچه کشورهای غربی از نظر پیشرفت در زمینه ابزاری در اوج شکوه و اقتدار قرار دارند، با وجود بهره‌مندی از ثروت، بمب اتم، پیشرفت‌های فراوان علمی و قدرت نظامی، در افسردگی، ناامیدی، به هم‌ریختگی، ناامنی، بی‌هدفی و پوچی سیر می‌کنند.

ایشان سپس متذکر شدند که تحقق تمدن نوین اسلامی در پرتو برپایی نظام جمهوری اسلامی بیشتر به پیشرفت در عرصه نیازهای متنی و به خصوص زندگی وابسته است که سوگمندانۀ مورد غفلت واقع شده است. سلوک عملی جامعه امروز ما در حوزه‌های مختلف با مشکل مواجه است. نوع فکر و اندیشه، کیفیت پوشش و آرایش، چگونگی روابط خانوادگی و مناسبات رفتاری، نحوه کسب و کار، روش مصرف، نوع زندگی شهری، چگونگی رفتارهای فردی و اجتماعی در جامعه ما پیشرفت چشمگیری نداشته است و تا این نیازها بر اساس اندیشه توحیدی برآورده نشود رسیدن به تمدن نوین اسلامی امکان‌پذیر نیست.

مقام معظم رهبری در ادامه رهنمودهای خود با دعوت از نخبگان و صاحبان فکر و اندیشه برای پرداختن به مفهوم مهم سبک زندگی، بر آسیب‌شناسی وضع موجود سبک زندگی در ایران و چاره‌جویی در این زمینه تأکید کردند. ایشان در اولین گام با طرح ۲۸ سؤال درباره جزئیات حوزه‌های مذکور، دغدغه‌های خودشان را مطرح کردند و از گروه‌های یادشده خواستند تا ضمن

علت‌یابی، در مسیر علاج و درمان گام گذارند. نیز یادآور شدند که نتیجه تلاش برای رفع آسیب‌های موجود در کیفیت سبک زندگی و اصلاح کیفیت سلوک عملی جامعه همراه با پیشرفت‌های حاصل در عرصه سخت‌افزاری و ابزاری، موجب گسترش اندیشه دینی و درخشندگی تمدن اسلامی در جهان خواهد شد.

نوشتار حاضر، پی‌اجابت دعوت مقام معظم رهبری و در مقام تبیین «سبک زندگی اسلامی» از منظر آیات قرآن، ویژگی‌های عملی و نظام رفتاری عباد الرحمن را با توجه به آیات پایانی سوره فرقان (آیات ۶۳-۷۶) بیان کرده است.

www.ketabi.ir